

af den Betænkning, hverken de Forslag, som fremsættes deri eller andre Forslag om samme Sag. Den daværende Justitsminister nægtede udtrykkelig, da jeg ved Finanslovens 1ste Behandling i 1898 spurgte derom, at fremkomme med Forslag fra sin Side. Saa var det, at vi selv ved privat Initiativ tog Sagen op efter Evne; men fra Regeringens Side er jo dette vort Forslag kun blevet mødt med Afvisning og har navnlig ikke givet Anledning til, at der er fremkommet noget som helst positivt fra Regeringens Side. Det vil da forstaaes, at den Ængstelse, jeg talte om, kan blive forøget ved de Erfaringer, vi altsaa have gjort angaaende Regeringens Mangel paa Hensyntagen til de Ønsker, der ere komne frem, og det, selv om den af disse Ønsker har taget Anledning til at nedsætte en Kommission om den paagældende Sag, Erfaringer, som altsaa gaa ud paa, at det højtærede Justitsministerium dog har fundet det rigtigt at lade disse Ting ganske rolig hvile og løbe ud i Sandet. Vi have jo endog set det Tilfælde, som jeg ligeledes tillod mig at fremdrage ved Finanslovens 1ste Behandling, at selv hvor en Lov paalægger Regeringen det som Pligt at fremkomme med et Forslag, nemlig Loven af 22de Marts 1898 om Fanø Birk, er et saadant Lovforslag desuagtet ikke fremkommet. Herved er endda at mærke, at de Ting, jeg nævnde, navnlig da Spørgsmaalene om Navneforandring og Fanø Birk og selvfølgelig ogsaa Sædelighedssagen, ikke i Omfang kunne maale sig med det, der her er Tale om. Naar da disse forholdsvis lidet omfangsrige Sager ere blevne behandlere paa den Maade, som de ere, fra det højtærede Justitsministeriums Side, hvad kan man saa ikke vente med Hensyn til Forslag, der ere saa omfangsrige som dem, her er Tale om? I Henhold hertil er det, at min ærede Medforespørger og jeg altsaa tillade os at rette den Forespørgsel til den højtærede Justitsminister: „Hvorfor har Ministeren ikke forelagt Rigsdagen Lovforslag om Reform af vor Retspleje paa Grundlag af den Betænkning, som er afgiven af den derom nedsatte Kommission?“

Justitsministeren ad interim (Hørring): Spørgsmaalet om Gennemførelsen

af Procesreformen er jo af største Betydning for Samfundet, men det er tillige et Spørgsmaal af meget vidtrækkende Omfang og af stor Vanskelighed. Det viser noksom den Historie, som Procesreformen har haft her hos os, og som ogsaa er blevet udviklet af den ærede Ordfører for Forespørgerne. Der er blevet arbejdet ihærdig paa denne Sag fra de forskellige Regeringers Side; der er arbejdet ihærdig fra Kommissionernes Side og endelig fra privates Side, som have taget Sagen op navnlig i dens Barndom, og til sidst skal jeg da ogsaa nævne, at der fra Rigsdagens og særlig dette Tings Side er blevet arbejdet paa Sagen, væsentlig dog gennem Dagsordener, hvori man opfordrer Regeringen til at tage sig af Sagen. Thi det omtalte den ærede Ordfører ikke, men det bør dog nævnes, at Forslag om en Procesreform har foreligget for Rigsdagen, særlig for dette Ting adskillige Gange, ganske særlig i Samlingerne 80—81 og 81—82; men det viste sig den Gang, at man ikke var i Stand til at fremme Arbejdet.

Nu har jo den Kommission, der blev nedsat i 1892, afsluttet sit Arbejde, og jeg skal erkende, at hermed er Sagen bragt et meget væsentlig Skridt fremad. Den Betænkning, der nu foreligger, anerkender jeg for at være et særlig fortjenstfuldt Arbejde, der vidner om den store Dygtighed og Autoritet, hvormed Kommissionens Medlemmer vare udrustede. Det er tillige et meget indgaaende Arbejde, det har taget alle Detailler med, og det forekommer mig overfor de Bemærkninger, som jeg hørte fra den ærede Ordfører, og som udtrykte en Beklagelse af, at Kommissionen havde brugt saa lang Tid til at faa sit Arbejde færdigt, at man ikkun behøver nøje at gennemgaa Kommissionens Arbejde for derigennem at se en gyldig Begrundelse af, at dette Arbejde har maattet tage Tid. Som sagt, nu staa vi saaledes, at Sagen kan fremmes, og jeg finder det i og for sig ganske forstaaeligt, at Forespørgslen er kommen frem til mig om, hvorledes min Stilling er til denne Sag. Vel finder jeg det noget underligt med den Ordlyd, der er givet Forespørgslen, men saaledes som den nærmere blev begrundet af den ærede Ordfører, behøver jeg vel heller ikke at holde mig til Ordlyden. Det, det gælder